

Dosarul nr. 2ra-959/19

Prima instanță: Judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni (judecător V. Olărescu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători V. Sîrbu, V. Mihaila și A. Minciuna)

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Hodeac și Ana Hodeac împotriva ÎP „Lăcușoare“ cu privire la declararea nulității procesului-verbal al adunării membrilor întovărășirii pomicole, recunoașterea ilegalității deconectării de la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice, obligarea de a restabili conexiunea la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice și de a sigila contorul, repararea prejudiciului moral și material, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care , a fost respins apelul declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac, a fost admis apelul declarat de ÎP „Lăcușoare“, s-a casat hotărârea din 16 august 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 07 noiembrie 2017, Pavel Hodeac și Ana Hodeac au depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎP „Lăcușoare“ cu privire la declararea nulității procesului-verbal al adunării membrilor ÎP „Lăcușoare“ din 14 octombrie 2017 în partea deconectării de la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice de pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX, recunoașterea ilegalității deconectării de la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice de pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX, obligarea ÎP „Lăcușoare“ de a restabili conexiunea la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice de pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX și de a sigila contorul nr. 4-89587, repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 2-6).

În motivarea acțiunii, reclamantii Pavel Hodeac și Ana Hodeac au relatat că Pavel Hodeac este membru al ÎP „Lăcușoare“ din s. Suruceni, r. Ialoveni, iar pe lotul său pomicol cu nr. cadastral XXXXX este amplasată o casă de locuit.

Reclamantii au susținut că la 17 octombrie 2017, la indicația președintelui conducerii ÎP „Lăcușoare“, Vasile Gavriilești, care a făcut trimitere la hotărârea adunării membrilor ÎP „Lăcușoare“ din 14 octombrie 2017, instalația electrică de pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX a fost deconectată de la rețeaua electrică de distribuție.

Reclamantii au indicat că potrivit președintelui conducerii ÎP „Lăcușoare“, motivul deconectării de la rețeaua electrică de distribuție constă în înlocuirea de către Pavel Hodeac a contorului în lipsa președintelui conducerii ÎP „Lăcușoare“ sau al unui alt membru al conducerii ÎP „Lăcușoare“, cât și în sustragerea de către Pavel Hodeac a energiei electrice, ceea ce în septembrie 2017, i-a creat ÎP „Lăcușoare“ o insuficiență a plății pentru energie electrică în sumă de 1 500 lei.

Reclamantii au evidențiat că președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ nu reacționează la solicitările de a restabili conexiunea la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice și îl înjosește pe Pavel Hodeac.

Reclamantii au specificat că Pavel Hodeac nu a avut și nu are datorii la plata energiei electrice, iar din data de 30 septembrie 2006, când Pavel Hodeac a cumpărat lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX, acesta întotdeauna a asigurat accesul persoanelor autorizate la contor.

În continuare, reclamantii au afirmat că la 10 octombrie 2017, președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ a stabilit valorile energiei electrice consumate, a verificat sigiliul contorului și l-a obligat pe Pavel Hodeac să înlocuiască contorul cu unul nou, electronic, până la sfârșitul lunii octombrie 2017.

Reclamantii au precizat că Pavel Hodeac l-a rugat pe președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ să-l anunțe despre înlocuirea contorului în scopul fixării noului sigiliu, iar plata pentru energie electrică să fie stabilită în dependență de consumul mediu al membrilor ÎP „Lăcușoare“.

Reclamantii au relevat că la 13 octombrie 2017, Pavel Hodeac a instalat noul contor sub nr. 4-89587, despre care fapt, în aceeași zi, l-a anunțat pe președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“, însă acesta nu a venit imediat pentru fixarea sigiliului.

Reclamantii au reliefat că la 14 octombrie 2017, președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ a venit la Pavel Hodeac împreună cu câțiva membri ai conducerii ÎP „Lăcușoare“, însă nu a intrat în casă pentru sigilarea contorului și a refuzat să stabilească valorile energiei electrice consumate în baza vechiului contor, totodată începând să-l defăimeze pe Pavel Hodeac, numindu-l infractor și hoț de energie electrică.

Reclamantii au punctat că tot la 14 octombrie 2017, președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ a organizat adunarea membrilor ÎP „Lăcușoare“, la care a participat și Ana Hodeac, solicitând ca Pavel Hodeac să achite o amendă în sumă de 1 500 lei pentru datoria ÎP „Lăcușoare“ la plata energiei electrice în luna septembrie, cât și compensarea ulterioară a prejudiciului care va fi stabilit până la data de 01 noiembrie 2017.

Reclamantii au mai invocat că în cadrul aceleiași adunări, membrii ÎP

„Lăcușoare“ l-au acuzat pe Pavel Hodeac de sustragerea energiei electrice și au decis să-l deconecteze de la energie electrică pe un termen de 6 luni.

Reclamanții au considerat că, conducerea ÎP „Lăcușoare“, nefiind autoritate publică, nu este în drept să stabilească amenzi.

În continuare, reclamanții au susținut că la 17 octombrie 2017, Pavel Hodeac a adresat o cerere scrisă către președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ cu privire la restabilirea conexiunii la rețeaua electrică de distribuție a instalației sale electrice, care însă a rămas fără răspuns.

La fel, reclamanții au relatat că la 31 octombrie 2017, Pavel Hodeac s-a adresat la organele Poliției și ale Procuraturii, cât și la Primăria s. Suruceni, r. Ialoveni, în scopul întreprinderii acțiunilor corespunzătoare față de conducerea ÎP „Lăcușoare“.

Reclamanții au indicat că atitudinea nepărtinitoare a președintelui conducerii ÎP „Lăcușoare“ față de Pavel Hodeac este determinată de atitudinea tranșantă a acestuia în privința ilegalităților admise de conducerea ÎP „Lăcușoare“.

Aici, reclamanții au specificat că în anul 2008, același președinte al conducerii ÎP „Lăcușoare“, Vasile Gavriilești, a mai încercat să-l șantajeze pe Pavel Hodeac și să-l acuze de sustragerea energiei electrice.

În continuare, reclamanții au evidențiat că deconectarea energiei electrice îi cauzează lui Pavel Hodeac inconveniențe semnificative, luând în considerare că acesta este pensionar, invalid de gradul I și se deplasează dificil, nefiind posibilă menținerea temperaturii corespunzătoare în încăperi și fiind impus să folosească un generator autonom.

Reclamanții au subliniat că statutul ÎP „Lăcușoare“, contractul privind furnizarea energiei electrice, încheiat între Pavel Hodeac și ÎP „Lăcușoare“, și Statutul model, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 629 din 13 noiembrie 1991 cu privire la întovărășirile pomicole, nu prevăd atribuția adunării membrilor întovărășirii pomicole de a decide în privința conectării, furnizării și încetării de a furniza energie electrică membrilor întovărășirii pomicole respective sau persoanelor care se ocupă cu pomicultura în mod individual.

Reclamanții au notat că, conducerea întovărășirii pomicole este în drept să lipsească membrii întovărășirii pomicole respective de dreptul de a beneficia de energie electrică doar în cazul unor situații de avarii, iar în ceea ce privește încasarea datoriei la plata energiei electrice – doar să se adreseze în instanța de judecată.

Reclamanții au invocat că anumite prevederi din contractul privind furnizarea energiei electrice, încheiat între Pavel Hodeac și ÎP „Lăcușoare“, sunt contrare legislației civile.

Mai mult, reclamanții au relevat că ÎP „Lăcușoare“ nu este furnizor de energie electrică, ci intermediar, și că ÎP „Lăcușoare“ nu a formulat față de Pavel Hodeac pretenții ce țin de înlăturarea neajunsurilor la înlocuirea contorului.

La 15 martie 2018, reclamanții Pavel Hodeac și Ana Hodeac au depus cerere prin care au majorat pretenția privind repararea prejudiciului moral până la suma de 100 000 lei și au introdus pretenția privind repararea prejudiciului material în sumă de 7 963, 24 lei (vol. I, f.d. 65-67).

Prin hotărârea din 16 august 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, a

fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Pavel Hodeac și Ana Hodeac împotriva ÎP „Lăcușoare“ cu privire la recunoașterea ilegalității acțiunilor, obligarea reconectării energiei electrice, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a recunoscut ca ilegal procesul-verbal al adunării membrilor cârmuirii ÎP „Lăcușoare“ din 14 octombrie 2017, în partea deconectării energiei electrice de la casa amplasată pe lotul pomicol din localitatea Suruceni, r. Ialoveni, ÎP „Lăcușoare“, cu nr. cadastral XXXXX, ce aparține lui Pavel Hodeac. S-a recunoscut ilegală deconectarea energiei electrice de la casa amplasată pe lotul pomicol din localitatea Suruceni, r. Ialoveni, ÎP „Lăcușoare“, cu nr. cadastral XXXXX, ce aparține lui Pavel Hodeac. S-a obligat ÎP „Lăcușoare“, din cheltuieli personale, să reconecteze la energia electrică casa amplasată pe lotul pomicol din localitatea Suruceni, r. Ialoveni, ÎP „Lăcușoare“, cu nr. cadastral XXXXX, ce aparține lui Pavel Hodeac. S-a încasat în beneficiul lui Pavel Hodeac și al Anei Hodeac, din contul ÎP „Lăcușoare“, suma de 5 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, cheltuielile de judecare a cauzei în sumă de 613, 65 lei și taxa de stat în sumă de 100 lei. În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Pavel Hodeac și Ana Hodeac (vol. I, f.d. 194A-195E).

La 24 august 2018, Pavel Hodeac și Ana Hodeac au declarat apel împotriva hotărârii din 16 august 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni (vol. I, f.d. 205-207).

La 13 septembrie 2018, ÎP „Lăcușoare“ a declarat, prin intermediul oficiului poștal, apel împotriva hotărârii din 16 august 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni (vol. I, f.d. 211-212).

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca nefondat apelul declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac, și a fost admis apelul declarat de ÎP „Lăcușoare“. S-a casat hotărârea din 16 august 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, și s-a emis o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Pavel Hodeac și Ana Hodeac (vol. II, f.d. 37-40).

La 19 martie 2019, Pavel Hodeac și Ana Hodeac au declarat recurs împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia, casarea hotărârii din 16 august 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, în partea pretențiilor respinse, și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, de admitere integrală a pretențiilor respective (vol. II, f.d. 60-67; 71).

În motivarea recursului, recurenții Pavel Hodeac și Ana Hodeac au susținut că instanța de apel nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei și a preluat în mod automat argumentele ÎP „Lăcușoare“.

Recurenții au indicat că instanța de apel a ignorat probele ce țin de cheltuielile de cumpărare a benzinei, folosită de Pavel Hodeac pentru funcționarea generatorului care substituie instalația electrică de pe lotul său pomicol, ilegal deconectată de la energia electrică de către ÎP „Lăcușoare“.

La fel, recurenții au invocat că instanța de apel a ignorat probele referitoare la cheltuielile de judecată suportate de Pavel Hodeac.

Recurenții au indicat că instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia că

Pavel Hodeac se face vinovat de încălcarea prevederilor Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, în condițiile în care din materialele dosarului, rezultă că și alți membri ai ÎP „Lăcușoare“ și-au înlocuit contoarele în lipsa reprezentanților conducerii ÎP „Lăcușoare“, cu atât mai mult că președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ a refuzat să stabilească valorile energiei electrice consumate în baza vechiului contor.

Recurenții au evidențiat că deși inițial președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ i-a solicitat lui Pavel Hodeac să achite suma de 1 500 lei cu titlu de plată pentru consumarea energiei electrice în octombrie 2017, ulterior, prin scrisoarea din 04 noiembrie 2017, i-a solicitat achitarea sumei de 2 818 lei, cu toate că în mediu, Pavel Hodeac consuma lunar energie electrică în sumă de 150-170 lei.

Recurenții au mai specificat că în temeiul contractului privind furnizarea energiei electrice, încheiat între Pavel Hodeac și ÎP „Lăcușoare“, aceasta este obligată să se ocupe de sigilarea contorului.

La 23 aprilie 2019, ÎP „Lăcușoare“ a depus referință, solicitând considerarea ca fiind inadmisibil a recursului declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac (vol. II, f.d. 76-84).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Luând în considerare că recurenții Pavel Hodeac și Ana Hodeac au declarat recurs împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 19 martie 2019, adică în termen de mai puțin de 2 luni de la data pronunțării dispozitivului deciziei contestate, Colegiul consideră că recurenții Pavel Hodeac și Ana Hodeac s-au conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac a fost considerat admisibil (vol. II, f.d. 86).

Verificând decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac, casarea deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, pentru motivele ce se succed.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă prevede că instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că Pavel Hodeac este unul dintre membrii ÎP „Lăcușoare“, deținând cu drept de proprietate, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 12 septembrie 2006, lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0, 0566 ha, pe care și-a construit o casă de locuit (vol. I, f.d. 17-18).

În baza contractului de furnizare a energiei electrice consumatorilor casnici din 15 octombrie 2009, ÎP „Lăcușoare“, în calitate de furnizor, și-a asumat obligația de a furniza energie electrică lui Pavel Hodeac, în calitate de consumator final, care și-a asumat obligația de a achita lunar costul energiei electrice consumate, conform valorilor energiei electrice stabilite de contor (vol. I, f.d. 14).

Colegiul observă că la 14 octombrie 2017, adunarea membrilor conducerii ÎP „Lăcușoare“ a decis deconectarea de la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice de pe lotul pomicol cu nr. cadastral XXXXX, care aparține lui Pavel Hodeac, fapt confirmat prin procesul-verbal din aceeași dată (vol. I, f.d. 7-9).

Adunarea membrilor conducerii ÎP „Lăcușoare“ a indicat că motivul deconectării de la rețeaua electrică de distribuție constă în înlocuirea de către Pavel Hodeac a contorului, implicit și deteriorarea sigiliului contorului, în lipsa președintelui conducerii ÎP „Lăcușoare“ sau al unui alt membru al conducerii ÎP „Lăcușoare“, cât și în sustragerea de către Pavel Hodeac a energiei electrice, ceea ce în septembrie 2017, i-a creat ÎP „Lăcușoare“ o insuficiență a plății pentru energia electrică în sumă de 1 500 lei.

De asemenea, adunarea membrilor conducerii ÎP „Lăcușoare“ și-a rezervat dreptul de a-i solicita lui Pavel Hodeac compensarea prejudiciului care va fi stabilit până la data de 01 noiembrie 2017, în raport cu insuficiența plății ÎP „Lăcușoare“ pentru energie electrică în octombrie 2017.

În conformitate cu art. 93 alin. (1) din Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică, litigiile dintre participanții la piața energiei electrice se soluționează în instanța de judecată.

Pct. 1 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, stipulează că acest Regulament are ca scop reglementarea raporturilor juridice dintre operatorul de rețea, furnizor și consumatorul final cu privire la racordarea instalațiilor electrice ale consumatorilor finali la rețeaua electrică, referitor la contractare, furnizare și plata energiei electrice, precum și cu privire la utilizarea energiei electrice de către consumatorii finali.

În accepțiunea pct. 4 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, operatorul de rețea este operatorul rețelei de transport și de sistem și/sau operator al rețelei de distribuție, iar furnizorul este titularul de licență pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate.

Pct. 93 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, prevede că în cazul în care se constată încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate, furnizorul este în drept să calculeze consumul de energie electrică conform sistemului paușal (ținând cont de volumul facturat pentru perioada recalculării). În cazul intervenției vizibile în

funcționarea echipamentului de măsurare (defectul sau lipsa sticlei la contor, defectarea corpului contorului, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului operatorului de rețea, ruperea cordonului sigiliului operatorului de rețea sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului operatorului de rețea), la calcularea consumului de energie electrică, conform sistemului paușal, se ia în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare și până la data depistării, dar nu mai mare de 3 luni în cazul lipsei accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

Aici, Colegiul precizează că sistemul paușal este un sistem de stabilire și de plată a sumelor datorate inclusiv pentru consumul de energie electrică, care presupune fixarea cu aproximație a unei sume globale.

Conform pct. 116 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, furnizorul este în drept să ceară deconectarea, iar operatorul rețelei de distribuție va deconecta de la rețeaua electrică de distribuție instalațiile electrice ce aparțin consumatorului casnic în următoarele cazuri:

d) în caz de neachitare de către consumatorul casnic a facturii, în decurs de 10 zile calendaristice de la data limită indicată în factura, prezentată consumatorului casnic cu respectarea termenului prevăzut la pct. 51 lit. b) din prezentul Regulament;

f) în cazul consumului fără evidență a energiei electrice sau al consumului fără evidență a energiei electrice pe o perioadă de timp ce depășește 1 lună de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina consumatorului casnic;

g) în cazul în care consumatorul casnic a întreprins acțiuni care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, consumatorul casnic neachitând plata calculată de către furnizor pentru acest consum;

h) în caz de racordare la instalația de utilizare a consumatorului casnic a instalației electrice a unui subconsumator, fără acordul prealabil al furnizorului;

i) în caz de refuz din partea consumatorului casnic de a încheia un nou contract de furnizare a energiei electrice la schimbarea destinației spațiului locativ;

j) în caz de utilizare parțială a spațiului locativ în alte scopuri decât cele casnice, fără instalarea echipamentului de măsurare, pentru evidența separată a cantității de energie electrică, consumată în partea respectivă a imobilului;

k) dacă a expirat termenul contractului de furnizare a energiei electrice, iar consumatorul casnic nu solicită prelungirea acestuia.

Totodată, potrivit pct. 116¹ din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, operatorul rețelei de distribuție va deconecta de la rețeaua electrică de distribuție instalațiile electrice ce aparțin consumatorului casnic în următoarele cazuri:

a) conform prescripției Inspectoratului Energetic de Stat, eliberată în condițiile prevăzute de lege;

b) în cazul în care consumatorul casnic utilizează receptoarele electrice într-un mod ce afectează utilajul operatorului rețelei de distribuție sau calitatea energiei

electrice livrată altor consumatori finali, iar consumatorul casnic refuză să deconecteze aceste receptoare electrice, la solicitarea operatorului rețelei de distribuție, fapt indicat în actul de deconectare;

c) în cazul în care consumatorul casnic nu permite accesul personalului operatorului rețelei de distribuție la locul de consum pentru montarea/demontarea, controlul, înlocuirea sau citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, pentru repararea sau înlocuirea utilajului operatorului rețelei de distribuție, instalat pe proprietatea consumatorului casnic. Operatorul rețelei de distribuție este obligat să documenteze acest fapt, întocmind în acest sens un act, care urmează să fie expediat consumatorului casnic împreună cu avizul de deconectare;

d) în cazul constatării încălcării prevederilor Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, care duc la reducerea fiabilității furnizării de energie electrică;

e) dacă sunt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul.

În această conjunctură, Colegiul decelează că instanța de apel a omis să determine cu certitudine în baza căruia dintre temeiurile stipulate în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, ÎP „Lăcușoare“, în calitate de furnizor, a deconectat de la rețeaua electrică de distribuție instalația electrică ce aparține consumatorului casnic Pavel Hodeac, limitându-se la constatarea că Pavel Hodeac și-a încălcat obligația de a păstra intact echipamentul de măsurare și sigiliul aplicat.

Această omisiune este esențială pentru justa soluționare a cauzei în măsura în care încălcarea doar a acestei obligații, care nu a dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, nu constituie, în conformitate cu Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, temei de deconectare de la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice ce aparține consumatorului casnic.

Mai mult, Colegiul notează că instanța de apel a ajuns la concluzia privind netemeinicia pretenției formulate de Pavel Hodeac și Ana Hodeac împotriva ÎP „Lăcușoare“ privind obligarea de a restabili conexiunea la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice, doar din motivul că este neîntemeiată pretenția de bază, și anume declararea nulității procesului-verbal al adunării membrilor ÎP „Lăcușoare“ din 14 octombrie 2017 în partea deconectării de la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice.

În conformitate cu pct. 132 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, consumatorul final este în drept să solicite furnizorului reconectarea instalațiilor electrice la rețeaua electrică după înlăturarea motivelor care au dus la deconectarea instalațiilor electrice ale acestuia.

Aici, Colegiul relevă că în sensul Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, motivele care au dus la deconectarea instalației electrice a consumatorului trebuie să fie certe, incontestabile, or dreptul de a beneficia de energie electrică este unul vital și de prim

rang, care nu poate fi condiționat de îndeplinirea unor obligații ce nu au un caracter definitiv.

Mai mult, conform pct. 122 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, este interzisă însăși deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ce aparțin consumatorului final în următoarele cazuri:

a) consumatorul final a contestat la furnizor factura de plată a consumului de energie electrică, inclusiv factura pentru consumul de energie electrică, calculat în urma încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată;

b) consumatorul final a contestat în instanța de judecată factura de plată a energiei electrice, inclusiv factura pentru consumul de energie electrică, calculat în urma încălcării de către consumatorul final a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată;

c) neachitarea facturii bazate pe calcule estimative, care indică un consum de energie electrică ce depășește consumul real înregistrat anterior cu peste 25 %.

În speță, furnizorul ÎP „Lăcușoare“ condiționează reconectarea instalației electrice a consumatorului Pavel Hodeac la rețeaua electrică, de plata sumei de 2 818 lei cu titlu de acoperire a insuficienței de achitare a ÎP „Lăcușoare“ față de ÎCS „Gas Natural Fenosa“ SRL, fiind insinuat faptul că schimbarea neautorizată de către Pavel Hodeac a contorului a dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică pe care acesta a consumat-o. Condiția respectivă este expusă în somația din 04 noiembrie 2017 a președintelui conducerii ÎP „Lăcușoare“ față de Pavel Hodeac (vol. II, f.d. 11).

Astfel, instanța de apel a omis cu desăvârșire să examineze legalitatea deconectării instalației electrice a lui Pavel Hodeac la rețeaua electrică prin prisma pct. 122 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010, cât și să se expună dacă neachitarea de către Pavel Hodeac a sumei de 2 818 lei, care este litigioasă și incertă, reprezintă un impediment pentru reconectarea instalației electrice a lui Pavel Hodeac la rețeaua electrică.

Colegiul decelează că în speță, somația președintelui conducerii ÎP „Lăcușoare“ față de Pavel Hodeac privind achitarea datoriei în sumă de 2 818 lei a fost expusă prin scrisoarea din 04 noiembrie 2017, și nu printr-o factură. Astfel, caracterul litigios și incert al pretensei datoriei în sumă de 2 818 lei se determină nu prin contestarea unei facturi, care la caz nici nu există, ci prin contestarea procesului-verbal al adunării membrilor ÎP „Lăcușoare“ din 14 octombrie 2017, prin care s-a decis de a pune pe seama lui Pavel Hodeac obligația de achitare a datoriei ÎP „Lăcușoare“ față de ÎCS „Gas Natural Fenosa“ SRL, datorie care atunci a fost evaluată la suma de 1 500 lei.

La fel, instanța de apel nu a dat o apreciere faptului că deși încă la 04 noiembrie 2017, președintele conducerii ÎP „Lăcușoare“ i-a solicitat lui Pavel Hodeac achitarea sumei de 2 818 lei, abia prin actul din 24 iunie 2018 de stabilire și

repartizare a deficitului de curent electric, ÎP „Lăcușoare“ a decis să pună pe seama lui Pavel Hodeac obligația de achitare a sumei nominalizate.

Mai mult, instanța de apel nu a stabilit nici dacă datoria în sumă de 2 818 lei, pe care ÎP „Lăcușoare“ o pretinde de la Pavel Hodeac, este confirmată în baza valorilor energiei electrice consumate, inclusiv potrivit datelor contorului deținut de Pavel Hodeac și a contoarelor altor membri ai ÎP „Lăcușoare“.

Or, omisiunea instanței de apel de a stabili cu certitudine existența faptului datoriei în sumă de 2 818 lei, pe care ÎP „Lăcușoare“ o pretinde de la Pavel Hodeac, cât și de a analiza modalitatea de calculare a acesteia, în raport cu materialele cauzei, denotă că pretențiile lui Pavel Hodeac privind declararea nulității parțiale a procesului-verbal al adunării membrilor ÎP „Lăcușoare“ din 14 octombrie 2017, recunoașterea ilegalității deconectării de la rețeaua electrică de distribuție și obligarea ÎP „Lăcușoare“ de a restabili conexiunea la rețeaua electrică de distribuție, nu au fost examinate prin prisma tuturor normelor legale aplicabile, în special a prevederilor pct. 116, 116¹ și 122 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 393 din 15 decembrie 2010.

Art. 373 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, iar conform art. 373 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În ceea ce privește motivarea hotărârilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță superioară. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (hotărârea *Suominen v. Finlanda* din 01 iulie 2003).

Erorile enunțate ale instanței de apel dictează necesitatea trimiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel, deoarece instanța de recurs nu poate efectua un control efectiv al legalității deciziei recurate, nefiind examinată unele dintre cele mai importante întrebări pertinente cauzei, și anume dacă neachitarea de către Pavel Hodeac a sumei de 2 818 lei, care este litigioasă și incertă, reprezintă sau nu un impediment pentru reconectarea instalației electrice a lui Pavel Hodeac la rețeaua electrică.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să dea o apreciere multiaspectuală și completă materialelor din dosar în raport cu normele de drept aplicabile și, ca urmare a celor constatate, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea tuturor rigorilor procedurale și a dreptului garantat al părților la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Luând în considerare problemele de drept invocate în speță, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac, a casa decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Pavel Hodeac și Ana Hodeac.

Se casează decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Hodeac și Ana Hodeac împotriva ÎP „Lăcușoare“ cu privire la declararea nulității procesului-verbal al adunării membrilor întovărășirii pomicole, recunoașterea ilegalității deconectării de la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice, obligarea de a restabili conexiunea la rețeaua electrică de distribuție a instalației electrice și de a sigila contorul, repararea prejudiciului moral și material, precum și încasarea cheltuielilor de judecată, și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat

Nina Vascan